

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Botnaru Grigore cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Hartonenco Ion

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.03.2020-05.06.2020;

Instanța de apel: 04.07.2020-09.09.2020;

Instanța de recurs: 01.02.2021 –13.10.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 iunie 2020, Hartonenco Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. lit. g), k) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 20 (douăzeci) ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă s-a admis în parte și s-a dispus încasarea de la Hartonenco Ion în beneficiul lui Moisei Galina a sumei de 34 395,42 (treizeci și patru mii trei sute nouăzeci și cinci lei, 42), cu titlu de prejudiciu material, precum și suma de 100 000 (una sută mii), cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea civilă s-a respins.

S-a dispus încasarea de la Hartonenco Ion în contul bugetului de stat suma de 60048 lei, 4146 lei, 5134 lei, 2520 lei, 30730 lei, 1078 lei, 16440 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că inculpatul Hartonenco Ion, la data de 04 ianuarie 2020 seara, după ora 18:00 și până la ora 23:00, aflându-se în apartamentul nr. xx din str. xxxx mun. Chișinău, care-i aparține, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat un conflict cu cet. Fiodorova Svetlana și cet. Fiodorov Valerii, care se aflau la el în ospeție. În

cazul acestui conflict, cet. Hartonenco Ion, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și dorind survenirea urmărilor, i-a aplicat cet. Fiodorov Valerii trei lovituri cu toporul în regiunea capului și o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea toracică, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202003C0056 din 30 ianuarie 2020 traumă combinată a capului și toracelui, manifestată prin traumă cranio-cerebrală deschisă cu 3 plăgi despicate în regiunea piloasă a capului cu penetrare în cavitatea craniană, 2 excoriații în regiunea frontală a capului, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, 2 fracturi cominutive ale oaselor bolții craniului, o fractură-fisură ale oaselor bolții craniului cu lezarea meningelui și emisferei cerebrale drepte cu hematom intracerebral la acest nivel (circa 70 ml) și contuzie a țesutului cerebral, sânge în ventricul cerebral IV (volum 15 ml), hemoragii subarahnoidiene pe emisfere cerebrale, precum și plagă înțepat-tăiată oarbă a peretelui anterior toracelui, penetrantă în cavitatea pleurală stânga cu lezarea sternului, pericardului, trunchiului pulmonar, aortei și pleurei parietale și hemoragii în țesuturile adiacente cu hemoragie internă - hemopericard (cca. 100 ml cheaguri), hemotorax pe stânga (cca. 200 ml de sânge fluid și cheaguri) - ce se confirmă prin modificările patologice depistate la examinarea medico-legală a cadavrului și adeverite prin examenul histopatologic de laborator. Traumele respective se califică ca vătămări corporale grave și, fiind concurente, au determinat survenirea decesului victimei Fiodorov Valeriu la fața locului.

În continuare, tot el, Hartonenco Ion, aflându-se în același loc și în același timp, observând că cet. Fiodorova Svetlana, care văzuse acțiunile sale criminale, intenționează să părăsească apartamentul, anticipând un eventual denunț organelor competente din partea acesteia sau informarea terțelor persoane, acționând în scopul ascunderii infracțiunii comise, a ajuns-o pe aceasta în antreul apartamentului nominalizat, în imediata apropiere a ușii de la intrare, unde, cu un cuțit de bucătărie, i-a aplicat multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202003C0057 din 30 ianuarie 2020 plăgi înțepate, înțepat-tăiate a gâtului, toracelui și a membrilor superioare, leziuni, calificate drept vătămare corporală gravă, care au determinat survenirea imediată a decesului ultimei.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

3.1 Avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Hartonenco Ion învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. lit. g), k) Cod penal

să fie achitat, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către acesta. A respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de către succesorul părților vătămate Fiodorov Valerii și Fiodorova Galina. A respinge ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la inculpatul Hartonenco Ion în contul bugetului de stat a sumei de 60048 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea cerințelor avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului a invocat următoarele aspecte:

- învinuirea înaintată inculpatului Hartonenco Ion nu și-a găsit confirmarea pe parcursul urmăririi penale și al cercetării judecătorești, lipsind cu desăvârșire vinovăția persoanei, element obligatoriu al componenței de infracțiune prevăzute, iar probele cercetate denotă că fapta incriminată nu a fost săvârșită de către inculpatul Hartonenco Ion;

- fiind audiat în calitate de bănuit la 05.01.2020, orele 01²³-02⁰¹ (f.d. 185-186), Hartonenco Ion nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, iar la 05.01.2020, orele 13⁵⁵-13⁰¹ deja a menționat că recunoaște integral vinovăția și a acceptat verificarea declarațiilor sale la fața locului, în cadrul cărora a menționat că „nu știe cum s-a întâmplat, dar la un moment dat, a observat că cuțitul era vârât în pieptul acestuia. După aceasta, o dată sau de două ori l-a mai lovit cu cuțitul în regiunea pieptului. Diana a dorit să fugă din cauza că l-a ucis pe Serioja, el a ajuns-o din spate și a lovit-o cu cuțitul în spate o dată;

- declarațiile în cauză nu coincid cu circumstanțele factice constatate prin rapoartele de expertiză medico-legală (f.d. 76-80, vol. I și f.d. 66-69, vol. I) ale victimelor din care rezultă că decesul lui Fiodorov Valerii a survenit în rezultatul traumei combinate ale capului și toracelui, manifestată prin traumă cranio-cerebrală deschisă cu trei plăgi despicate în regiunea piloasă a capului cu penetrare în cavitatea craniană, fiind prezente și plăgi tăiate (4) pe mâna propriu-zisă stânga, iar decesul părții vătămate Fiodorov Svetlana a survenit în rezultatul plăgilor înțepate, tăiate a gâtului, toracelui și a membrilor superioare, care au fost produse intravital. La părțile vătămate Fiodorov Valerii și Fiodorova Galina au fost depistate alte traume decât cele enunțate de Hartonenco Ion, iar trei plăgi despicate în regiunea piloasă a capului cu penetrare în cavitatea craniană a lui Fiodorov Valerii în genere nu puteau fi cauzate cu un cuțit, ci doar cu un topor, fapt ce expres rezultă din concluziile raportului de expertiză judiciară nr. 202008M0007 din 12 februarie 2020 (f.d. 155-160, vol. I);

- potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 20200500009 din 03 februarie 2020 (f.d. 130-135, vol. I) se atestă că în petele de pe blugii cet.

Hartonenco Ion (m/ob. 18-20) și chiloții lui (m/ob.21-22) s-a constatat antigena „H”, care este specifică sângelui bănuțului cet. Hartonenco Ion. Provenirea sângelui pe obiectele cercetate de la victimele Fiodorov Valerii, Fiodorova Svetlana se exclude;

- în cadrul cercetării judecătorești au fost audiați martorii Bahova Galina, Socolovscaia Olga, Braga Elena, Razdorojnîi Egor, Moisei Galina, Onu Lidia, care însă nu au comunicat instanței careva informație pertinentă cu privire la circumstanțele decesului părților vătămăte Fiodorov Valerii, Fiodorova Svetlana;

- declarațiile exclusive depuse în cadrul urmării penale de către inculpatul Hartonenco Ion, neconfirmate de către acesta în cadrul cercetării judecătorești și combătute prin rapoartele de expertiză medico-legale a victimelor Fiodorov Valerii și Fiodorova Svetlana se exclude, nu pot constitui drept probe puse la baza unei sentințe judecătorești ori aceste depozitii nu sunt confirmate prin alte probe legal administrate la faza urmării penale;

- contrar dispozițiilor legislației procesual-penale vizate, prima instanță în sentință nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate, nu și-a motivat decizia suficient și a fost adoptată hotărârea de condamnare doar în baza indicării anumitor probe ale părții acuzării și presupunerilor indicate în rechizitoriu;

- deși din procesul-verbal al ședinței instanței de judecată rezultă că a fost audiat inculpatul, martorii și cercetate materialele dosarului penal, prima instanță nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probele cercetate în raport cu circumstanțele stabilite în cauză, fiind încălcate prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- starea de fapt constatată de prima instanță s-a stabilit în mod superficial, iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat;

- prin sentința primei instanțe, acțiunea civilă a fost admisă în parte și s-a dispus încasarea de la Hartonenco Ion în beneficiul lui Moisei Galina a sumei de 34395,42 lei, cu titlul de prejudiciu material, precum și a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

- la admiterea pretențiilor materiale, instanța de judecată nu a dispus de probe certe care ar confirma valoarea prejudiciului material cauzat, în special bonuri de plată cu cheltuieli efectiv suportate de către succesorul victimelor;

- orice pretenții înaintate împotriva unui inculpat poate avea loc prin

înaintarea unei acțiuni civile, în formă scrisă, conform prevederilor art. art. 219-221 Cod procedură penală, iar în cazul dat nu a avut loc;

- în cauză penală în privința lui Hartonenco Ion ordonatorul expertizelor medico-legale a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării;

- inculpatul Hartonenco Ion are o situație materială precară, fără careva surse de întreținere și venituri, motiv din care acesta este în imposibilitate absolută să achite statului suma de 60 048 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

3.2. Inculpatul Hartonenco Ion, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului Hartonenco Ion a-i stabili o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- are vârsta de 68 ani, anterior nu a fost judecat, s-a ocupat cu sportul. La moment este bolnav, are tensiune. Se căiește că a avut loc fapta de omor, el a chemat poliția. În legătură cu faptul că este bolnav și pensionar nu are posibilitate să achite prejudiciul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 09 septembrie 2020 apelul declarat de inculpatul Hartonenco Ion a fost respins ca fiind depus peste termen, iar apelul declarat de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Hartonenco Ion a fost respins ca fiind nefondat, și menținută sentința fără modificări.

4.1 Instanța de apel cu referire la apelul declarat de inculpatul Hartonenco Ion a constatat că, la data de 05 iunie 2020 a fost emisă sentința de condamnare în privința lui Hartonenco Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. lit. g), k) Cod Penal. Inculpatul Hartonenco a contestat cu apel la data de 01 septembrie 2020. Analizând materialele cauzei penale, instanța de apel a constatat că inculpatul Hartonenco Ion a fost prezent la ședința de judecată din 05 iunie 2020, atunci când prima instanță a pronunțat dispozitivul sentinței în privința inculpatului, totodată, ultimul fiind înștiințat despre faptul că sentința motivată va fi pronunțată la data de 22 iunie 2020 (f.d. 46-48, vol. III).

Reieșind din prevederile art. 402 Cod procedură penală, instanța de apel a notat că în speță termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat începând cu data de 22 iunie 2020 și care a expirat la data de 07 iulie 2020, aceasta fiind și ultima zi pentru declararea apelului, însă cererea de apel formulată de inculpatul Hartonenco Ion a fost depusă după ultima zi de declarare a apelului.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Gheorghe Ionaș în interesele inculpatului instanța de apel, a constatat că, inculpatul Hartonenco Ion, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, și anume: declarațiile martorului Onu Lidia, declarațiile succesorul legal al părților vătămate Moisei Galina, declarațiile martorului Razdorojnîi Igor, declarațiile martorului Socolovscaia Olga, declarațiile martorului Braga Elena, declarațiile martorului Bahova Galina, raportul de autosesizare a ofițerului de urmărire penală Liudmila Platon, procesele-verbale de cercetare la fața locului, cu planul schiță și planșa fotografică, procesul-verbal de percheziție corporală din 05 ianuarie 2020 a bănuitului Hartonenco Ion, procesul-verbal de recunoaștere a cadavrului din 05 ianuarie 2020, procesul-verbal de recunoaștere a cadavrului din 05 ianuarie 2020, procesul-verbal de verificare a declarațiilor la fata locului din 05 ianuarie 2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202003C0056 din 30 ianuarie 2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202003C0057 din 30 ianuarie 2020, raportul de expertiză judiciară nr. 20200500009 din 03 februarie 2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202008M0007 din 12 februarie 2020, raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-84 din 20 ianuarie 2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0022 din 30 ianuarie 2020,

Astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, relevanței și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Hartonenco Ion încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 145 alin. (2), lit. g), k) Cod Penal - omorul intenționat, săvârșit asupra a două persoane și cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

În continuare, raportând motivele invocate în cererea de apel la materialele cauzei penale, instanța de apel a conchis că argumentele invocate de avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Hartonenco Ion nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, motiv pentru care a respins ca fiind nefondat apelul declarat de avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului.

În contextul expus, analizând temeinicia argumentelor invocate de avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului și anume că învinuirea înaintată acestuia nu și-a găsit confirmare, lipsind cu desăvârșire vinovăția persoanei, iar probele cercetate denotă că fapta incriminată nu a fost

săvârșită de către inculpatul Hartonenco Ion, în cadrul ședinței de judecată aceste argumente nu și-au găsit confirmare, or, prin sistemul de probe administrat de acuzatorul de stat a fost demonstrat faptul că inculpatul Hartonenco Ion a comis infracțiunea de omor intenționat, săvârșit asupra a două persoane și cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

Instanța de apel apreciind prin coroborare declarațiile martorului Bahova Galina cu procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.01.2020, inclusiv, cu procesul-verbal de cercetare a declarațiilor la fața locului din 05.01.2020, a reținut că versiunea de apărare a părții apărării, precum că omorul victimelor ar fi fost comis de altcineva în timp ce el ar fi dormit a fost combătută integral prin probele administrate de acuzatorul de stat.

Cu referire la afirmațiile inculpatului Hartonenco Ion precum că acesta ar fi dormit pe patul din camera vecină și că s-ar fi trezit ulterior murdar de sânge, precum și cu hainele sale murdare de sânge și împrăștiate prin casă, instanța de apel lea apreciat critic, la audierea din 05 ianuarie 2020 inculpatul a comunicat că în seara respectivă era îmbarcat în retuși (colanți), djiși și un maiou cu dungi orizontale. Acesta a comunicat că a mers în camera vecină să se culce și înainte de a se culca s-ar fi dezbrăcat de hainele exterioare până la chiloți și s-a culcat, iar când s-a trezit a doua oară ar fi găsit cadavrele victimelor precum și hainele sale murdare de sânge anume la bucătărie pe podea, precum și maioul vârgat era plin de sânge.

Instanța de apel a constatat că această versiune a inculpatului contravine cu versiunea dată de acesta deja la audierea din ședința de judecată, unde acesta a afirmat deja că el a lăsat hainele pline de sânge înainte de a veni poliția și tot înainte de a veni poliția el ar fi intrat în duș, deoarece era plin de sânge. Ambele versiuni date de inculpat au fost combătute prin informațiile obiective, relevate de procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.01.2020 și anume de faptul că în patul în care afirmă că a dormit inculpatul nu au fost depistate urme de sânge (patul din camera alăturată celei în care a fost depistat cadavrul victimei Fiodorov Valeriu).

Contradicțiile evidente din declarațiile inculpatului, precum și informațiile relevate de procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.01.2020, inclusiv faptul că pe tampoanele cu ștersături luate de pe suprafața corpului acestuia (gât, mâini și fragmente de unghii) a fost depistat sânge, combat argumentele inculpatului precum că el ar fi dormit în camera alăturată și când s-a trezit a găsit cadavrele victimelor. Toate circumstanțele enunțate denotă că inculpatul Hartonenco Ion, după comiterea omorului victimelor a încercat să ascundă implicarea sa în comiterea infracțiunii

respective și anume s-a dezbrăcat de hainele care erau îmbibate de sânge și a mers la baie unde și-a spălat rapid corpul, care la fel era murdar de sânge. Urmare a aprecierii prin coroborare a probelor administrate la dosar, și anume declarațiile martorului Bahova Galina, procesul-verbal de cercetare la fața locului cu plan-schiță și planșe fotografice din 04.01.2020, precum și procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 05.01.2020 relevă cu certitudine că inițial inculpatul Hartonenco Ion a comis omorul victimei Fiodorov Valerii, ulterior, pentru a ascunde această infracțiune, a comis și omorul victimei Fiodorova Svetlana.

A mai stabilit instanța de apel că în urma aprecierii concluziilor care rezultă din interpretarea informațiilor relevate din procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.01.2020, procesul-verbal de cercetare a declarațiilor la fața locului din 05.01.2020, din declarațiile martorului Bahova Galina, precum și a tuturor circumstanțelor cauzei, confirmă învinuirea că omorul de către inculpat a victimei Fiodorova Svetlana a fost comis anume cu scopul de a ascunde omorul victimei Fiodorov Valeriu, ceea ce formează circumstanța agravantă calificativă de la art. 145 alin. (2), lit. k) Cod penal „cu scopul de a ascunde o altă infracțiune sau de a înlesni săvârșirea ei”.

Cu referire la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a reținut că prima instanță a ținut cont de numărul circumstanțelor agravante calificative și anume de faptul că în urma acțiunilor criminale comise de inculpat, au fost curmate violent viețile a două persoane. Impactul acțiunilor inculpatului este unul ireparabil și a fost în măsură să perturbe în mod excepțional pacea și liniștea societății, precum și viața rudelor victimelor.

Cu referire la latura civilă a cauzei penale, instanța de apel a respins alegațiile părții apărării despre faptul că prima instanță, la admiterea pretențiilor materiale, nu a dispus de probe certe care ar confirma valoarea prejudiciului material cauzat, în special bonuri de plată cu cheltuieli efectiv suportate de către succesorul victimelor. La acest capitol, instanța de apel a reținut că la ședința din data de 11 mai 2020, reprezentantului părții civile Călugăreanu Natalia, în interesele lui Moisei Galina a depus o acțiune civilă (f.d. 175, vol. II), potrivit căreia solicită încasarea din contul 29 pârâtului Hartonenco Ion în beneficiul reclamantei Moisei Galina a sumei de 37 139 lei, în scopul reparării prejudiciului material cauzat prin infracțiune (10 000 lei asistența juridică și 27 139 lei - cheltuieli pentru înmormântare) și încasarea din contul pârâtului Hartonenco Ion în beneficiul reclamantei Moisei Galina a sumei de 100 000 (o sută mii) lei, în scopul reparării prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Ținând cont de faptul că în cadrul desfășurării urmăririi penale pe

cauza respectivă au fost suportate cheltuieli în cuantum de 60 048 lei, legate de întocmirea rapoartelor de expertiză judiciară nr. 202003C0057 din 30.01.2020, nr. 202003C0056 din 30.01.2020, nr. 34/12/1-R-84 din 20.01.2020, nr. 20200500009 din 03.02.2020, nr. 202035A0022 din 30.01.2020, nr. 202008M0007 din 12.02.2020 în raport cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod procedură penală, instanța de apel a menținut soluția primei instanțe prin care a dispus încasarea din contul inculpatului Hartonenco Ion, în beneficiul bugetului de stat, suma de 60 048 (șaizeci mii patruzeci și opt) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În ceea ce privește solicitarea părții apărării privind eliberarea inculpatului Hartonenco Ion de la plata cheltuielilor de judecată, instanța de apel a notat că în conformitate cu alin. (3) art. 229 Cod procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor. Astfel, a apreciat că argumentele invocate de avocatul Gheorghe Ionaș, și anume că inculpatul are o situație material precară, fără careva surse de întreținere și venituri nu sunt pertinente, or, la caz nu a fost constatat prin careva probe faptul că plata acestor cheltuieli judiciare ar putea influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului. Din materialele cauzei penale, rezultă că inculpatul nu are careva persoane la întreținere.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Botnaru Grigore cu inculpatul prin care invocând incidența *pct. 6) și 8)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

5.1 În susținerea recursului avocatul Botnaru Grigore cu inculpatul au invocat că:

- instanța nu a luat în considerație argumentele expuse în apel de avocatul Ionaș Gheorghe;

- fiind audiată în calitate de succesori al părților vătămate Moisei Galina a declarat că locuia împreună cu părțile vătămate. La data de 04.01.2020 ultimii au plecat că pleacă la o persoană cu numele Ion ap.58, de unde nu sau mai întors. Ce a fost acolo ultima nu cunoaște ce sa întâmplat;

- fiind audiată în calitate de martor în ședința de judecată și urmărire penală Onu Lidia a declarat, că Fiodorova Svetlana i-a fost soră, la care trăia fiica ei. Din spusele fiicei sale Galina a aflat, că la data de 04.01.2020 sora sa Fiodorova Svetlana și soțul ei Fiodorov Valeriu au plecat la o persoană cu

numele Ion, de unde nu s-au mai întors, fiind găsiți omorâți în ap.58 str. Kiev 10/2, mun. Chișinău. Ce sa întâmplat în apartamentul de fapt, nu cunoaște;

- fiind audiat în calitate de martor Razdorojnîi Egor a declarat, că în ziua de 04.01.2020 în jurul orelor 19:45-23:20 gălăgie în apartamentul său nr.58 nu a auzit gălăgie, nici pe parcursul zilei;

- fiind audiată în calitate de martor Braga Elena a indicat, că la data de 04.01.2020, și careva ceartă în apartamentul meu nu a auzit. Fiind trezită în jurul orelor 23:00 de colaboratorii de poliție, a aflat de cele întâmplate;

- martorul Bahova Galina a declarat, că în ziua de 04.01.2020 a auzit careva gălăgie, ce sa întâmplat în apartament nu cunoaște;

- la examinarea apelului expus, instanța de judecată nu a luat în considerație declarațiile inculpatului date în calitate de învinuit din data de 28.02.2020 cu participarea apărătorului Ionaș Gheorghe, unde a nominalizat, că declarațiile date anterior nu corespund realității, deoarece de către colaboratorii de poliție ultimul a fost impus de a recunoaște faptul, precum că a săvârșit omorul cet. Fiodorova Svetlana și Fiodorov Valeriu;

- inculpatul în instanța de judecată a declarat aceleași declarații, menționând, că colaboratorii de poliție i-au indicat, ce trebuie să spună la audiere, cât și la efectuarea verificării declarațiilor la fața locului din data de 05.01.2020. În cazul dat concret, a fost impus de a recunoaște faptul omorului părților vătămate, faptă ce nu a comis-o. Necătând la cele declarate, de către procuror nu au fost verificate faptele de amenințare a sa de către colaboratorii de poliție, la depunerea declarațiilor în calitate de bănuit din 05.01.2020 orele 01:23-02:01; 05.01.2020 orele 13:55. Din declarațiile martorilor audiați pe prezenta cauză penală, nimeni nu indică la faptul, că omorul a fost săvârșit de inculpat.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data **09 septembrie 2021**, în prezența procurorului, avocatului inculpatului Ionaș Gheorghe, avocatului succesorului părții vătămate, Călugăreanu Natalia, succesorului părții vătămate Moisei Galina și a inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d.103-108, vol. III), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de **07 octombrie 2020, ora 14:00**. Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 07 octombrie 2020(f.d.107, vol. III) se constată că, la data stabilită, în prezența procurorului a fost pronunțată decizia motivată.

Din materialele dosarului se constată că copia deciziei motivate, a fost expediată la data de 11.10.2020, avocatului inculpatului-Ionaș Gheorghe, avocatului succesorului părții vătămate, Călugăreanu Natalia, succesorului părții vătămate Moisei Galina și inculpatului Hartonenco Ion, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere anexată la materialele cauzei(f.d.141, vol. III).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la **09 septembrie 2020**, ședință despre care avocatul inculpatului, Ionaș Gheorghe precum și inculpatul au cunoscut, fiindu-le cunoscută și soluția pe caz.

În continuare, Colegiul Penal menționează că, avocatul Botnaru Grigore cu inculpatul au declarat recurs ordinar împotriva deciziei adoptate la caz, la data de **18.01.2021**, fapt confirmat că a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu nr. 01-190/21 la **18.01.2021**.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul Penal specifică faptul că termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de **08 octombrie 2020**, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de **08 noiembrie 2020**.

Prin urmare, recursul avocatului Botnaru Grigore cu inculpatul declarat la 18 ianuarie 2021, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul Penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul Penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul Penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al avocatului Botnaru Grigore cu inculpatul este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Botnaru Grigore cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Hartonenco Ion xxxxx*, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **19 noiembrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana